

03.12.2012

Sj/2

§ 1374

Valtuutettu Yrjö Hakasen toivomusponsi: uuden keskuskirjaston toteutus ja lähikirjastot

HEL 2011-010812 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 14.12.2011 hyväksymän toivomusponnen (Yrjö Hakanen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä erikseen tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Otteet

Ote

Toivomusponnen esittäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 14.12.2011 hyväksymän toivomusponnen (Yrjö Hakanen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä erikseen tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Esittelijä

Hyväksyessään 14.12.2011 Helsingin kaupungin kulttuuristrategian vuosille 2012 - 2017 kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään kulttuuristrategian valtuusto edellyttää selvitettäväksi, miten uusi keskustakirjasto voidaan toteuttaa niin, että se ei heikennä lähikirjastojen toimintaa ja rahoitusta.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä toteaa, että toivomusponnen johdosta on saatu kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunto 14.2.2012 ja talous- ja suunnittelukeskuksen lausunto 25.10.2012. Lautakunnan lausunnossa on kuvattu kaupunginkirjaston palveluverkkoa. Siinä todetaan mm., että kirjastoverkon muotoutuminen on seurannut kaupungin kehitystä ja kirjastoja on perustettu uusille alueille kaupungin kasvaessa. Talous- ja suunnittelukeskuksen lausunnossa viitataan valtuuston päätökseen 16.6.2010 palveluverkkojen kehittämisestä sekä siihen liittyvään täytäntöönpanopäätökseen 21.6.2010. Näissä päätöksissä velvoitetaan hallintokuntia tilojen käytön tehostamiseen ja niiden sopeuttamiseen väestökehityksen mukaisiksi sekä velvoitetaan kulttuuri- ja kirjastolautakuntaa valmistelemaan kirjastoverkon kehittämissuunnitelmat niin, että neliömäärä asukasta kohden ei saa kasvaa. Talous- ja suunnittelukeskuksen lausunnossa katsotaan, että näiden linjausten tulee täytyä myös keskustakirjaston ja lähikirjastojen verkon muodostamassa kokonaisuudessa.

Esittelijä toteaa, että keskustakirjaston arkkitehtuurikilpailu on nyt edennyt toiseen vaiheeseen ja neuvotteluja hankkeen toteuttamisesta ja rahoituksesta käydään aktiivisesti eri yhteistyökumppaneiden ja valtiovallan kanssa. Hanke on merkittävä ja tarpeellinen kansallisesti ja kaupungin oman kirjaston kehittämisen kannalta - kirjastotoimi on suurten muutosten edessä. Digitaalinen media nousee perinteisen kirjan rinnalle ja kirjaston käyttäjäkunta ja kirjaston käyttötavat moninaistuvat. Kirjastotoimen on kyettävä vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin. Sitä varten tarvitaan vahvaa ja innovatiivista kehittämisen keskusta, jossa perinteet ovat vahvasti mukana mutta jossa virtuaalinen tulevaisuus on otettu huomioon jo fyysisen ympäristön suunnittelussa.

Keskustakirjasto tulee olemaan tärkeä kaupungin keskustan kulttuurinen kehittäjä. Keskustaan tarvitaan jokaiselle tarkoitettuja osallisuuden ja tiedon tiloja. Tällaisen tilan tarpeesta kertovat osaltaan vasta avatun Kisan kirjaston kävijäluvut, noin 5 000 henkilöä päivässä, mikä tarkoittaa 1,5 miljoonaa kävijää vuodessa. Keskustakirjaston vuotuiseksi kävijämääräksi on arvioitu kaksi miljoonaa kävijää ja tällainen kävijöiden määrä muokkaa koko alueen henkeä ja luonnetta. .

Keskustakirjaston sijainti eduskuntataloa vastapäätä korostaa kirjastolaitoksen merkitystä suomalaiselle yhteiskunnalle ja demokratialle, hyvinvoinnin ja osaamisen kehittämiseksi. Keskustakirjasto tukee kansalaisyhteiskuntaa ja uusia osallisuuden ja yhteisöllisyyden muotoja. Siellä kehitetään toimintamalleja, jotka voidaan viedä koko kaupungin kirjastoverkkoon. Prosessi on jo nyt käynnissä, tulevan keskustakirjaston sisältöjä kehitetään ja

03.12.2012

Sj/2

koekäytetään esimerkiksi Kirjasto 10:ssä ja Lasipalatsin kohtaamispaikalla.

Keskustakirjaston rinnalla lähikirjastojen merkitys tulee säilymään alueellisina kirjastoina ja paikallisina kohtaamisen paikkoina, ja tätä verkostoa tullaan kehittämään ottaen huomioon alueellinen kehitys ja väestömäärän muutokset. Keskustakirjastoa, sen vaatimaa investointia ja tuomia neliöitä, on kuitenkin tarkasteltava omana hankkeenaan. Keskustakirjaston toteuttaminen varmistaa kirjastotoimen säilymisen elävänä osana suomalaista yhteiskuntaa, mutta vahvistaa myös kaupungin elinvoimaisuutta ja elävöittää kaupunkikeskustaa monin tavoin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Otteet

Ote

Toivomusponnen esittäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Talous- ja suunnittelukeskus 25.10.2012

HEL 2011-010812 T 00 00 03

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että kaupunginvaltuusto päätti 16.6.2010 palveluverkkojen kehittämisestä siten, että lauta- ja johtokuntien tulee jatkaa palveluverkkojen kehittämistä niin, että valtuuston hyväksymän strategiaohjelman mukaisesti palveluverkkoa kehitetään vaikuttavuuden lisäämiseksi ja sopeutetaan väestökehityksen mukaisiksi, tilojen käyttöä tehostetaan ja hallintokuntien budjettikehyksien määrärahoja ei saa ylittää. Lisäksi kaupunginhallitus kehotti 21.6.2010 em. kaupunginvaltuuston päätöksen täytäntöönpanossa kulttuuri- ja kirjastolautakuntaa valmistelevaan kirjastoverkon kehittämissuunnitelmat niin, että neliömäärä asukasta kohti ei saa kasvaa. Lähikirjastojen ja keskustakirjaston yhdessä muodostaman kirjastoverkon tulee kehittyä, muotoutua ja seurata kaupungin yleistä kehitystä siten, että

kaupunginhallituksen kirjastoverkon kehittämissuunnitelman mukaiset linjaukset täyttyvät.

Kaupunginkirjaston toiminnan perustan muodostavat kirjastoverkko eli 37 kirjastoa, 10 laitoskirjastoa ja kotikirjasto sekä verkkokirjasto että henkilöstön tuottamat palvelut.

Keskustakirjastohankkeen alustava hankesuunnitelma valmistui vuonna 2010. Alustavan hankesuunnitelman mukaan rakennuskustannukset ovat noin 70 miljoonaa euroa. Vuoden 2012 talousarviossa ja vuosien 2012-2014 taloussuunnitelmassa on rakentamishjelmassa varattu keskustakirjasto-hankeeseen 35 miljoonaa euroa. Hankkeen toteutuminen edellyttää ulkopuolistien rahoittajien ja yhteistyökumppaneiden osallistumista yhteensä kaupungin varaaman määrärahan verran.

Ulkopuolisen rahoituksen ohella hankkeen toteutuminen edellyttää kirjastotoimen resurssien kohdentamista siten, että kaupunginhallituksen edellyttämät tilankäytön tehostamistoimenpiteet ja tuottavuustavoitteet voidaan saavuttaa.

Lisätiedot

Tero Niinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 14.02.2012 § 18

HEL 2011-010812 T 00 00 03

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunginkirjaston palveluverkko muodostuu 37 kirjastosta. Verkkoa täydentää kaksi kirjastoautoa, 10 laitoskirjastoa ja kotikirjasto. Nykyisen kirjastoverkon muotoutuminen ja kehittyminen on seurannut kaupungin kehitystä. Uusia kirjastoja on perustettu kaupungin kasvaessa uusille alueille. Jatkossakin kirjastoverkkoa kehitetään ja vahvistetaan kasvava kaupunki ja asukkaiden tarpeet huomioiden.

Verrattuna muiden suurten suomalaisten kaupunkien kirjastoverkkoihin on Helsingin erityispiirre se, että Helsingin ydinkeskustassa ei ole suurta kirjastoa.

Keskustakirjastohanke on käynnistynyt kulttuuri- ja kirjastolautakunnan joulukuussa 2006 hyväksymän tarveselvityksen pohjalta. Tuolloin johtajisto asetti työryhmän valmistelemaan hanketta ja valtuusto on

hyväksynyt budjetissaan valmistelun varaamalla sitä varten määrärahan.

Vuonna 2010 valmistui alustava hankesuunnitelma, jossa keskustakirjasto sijoittui kaupungin omistamalle tontille Sanomatalon viereen, musiikkitaloa vastapäätä kortteliin nro 2014. Hankesuunnitelman mukaan keskustakirjaston rakennuskustannukset ovat 69,9 miljoonaa euroa.

Kaupungin vuoden 2011 – 2013 talousarvioon ja -suunnitelmaan sisältyvässä rakentamishjelmassa keskustakirjastolle on varattu rahoitusta kuitenkin yhteensä vain 35 miljoonaa euroa, koska tavoitteena on löytää yhteistyökumppaneita ja ulkopuolisia rahoittajia.

Valtuutettu Hakasen toivomusponnessa esitetään, että tulisi selvittää miten keskustakirjaston rahoitus toteutetaan siten, ettei se heikennä lähikirjastojen toimintaa ja rahoitusta.

Postitalossa sijaitseva Kirjasto 10 ja Lasipalatsissa toimiva Kohtaamispaikka@lasipalatsi siirtyvät uuteen keskustakirjastoon, samoin osia Pasilan kirjastosta, kuten monikielinen kirjasto, johon sisältyy kirjallisuutta yli 90 kielellä. Osia keskustakirjastosta on jo siis olemassa ja näiden toimintojen yhdistäminen saman katon alle keskustakirjaston valmistuessa tehostaa olemassa olevaa toimintaa. Tältä osin kirjastoverkko muuttuu. Lisäksi keskustakirjaston tilaan tulee ulkopuolisia toimijoita.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta yhtyy valtuutetun toivomusponteeseen ja tulee toimimaan siten, että kaupunginkirjaston rahoitus varmistetaan sen toiminnan kasvaessa. Lautakunta pitää välttämättömänä sitä, että rakennetaan myös tulevaisuutta, jossa keskustakirjastohanke on koko kirjastotoiminnan kannalta tärkeä.

Esittelijä

kirjastotoimen apulaisjohtaja
Anna-Maria Soininvaara

Lisätiedot

Saara Ihamäki, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin: 310 85503
saara.ihamaki(a)hel.fi